

Formulier Heilig Avondmaal gebed vóór de bediening 2^e deel

Dat begint met “Verleen ons ook Uw genade, dat wij getroost ons kruis op ons nemende...”Het eindigt met het “Onze Vader” en de apostolische geloofsbelijdenis.

Gemeente,

Nog een keer over het gebed voor de bediening. Dat geeft ons de gelegenheid nog een keer erbij stil te staan waarom dat is. We hebben het onderwijs gekregen over het heilig Avondmaal in het formulier. En straks zullen de avondmaalgangers het sacrament ontvangen en gebruiken. Waarom dan dit gebed er nog tussen?

Het is de kerk van de Reformatie alles aan gelegen geweest om ons in te scherpen dat er niets automatisch gaat. Dat de kerkdienst, dat de sacramenten nooit rituelen mogen worden die worden gedaan en dan dus wel nut zullen hebben voor ons. Het draagt niet automatisch vrucht, dat je niet automatisch wat aan hebt. Maar alleen biddend en smekend.

Dat is een grondtrek van de sacramenten. Kijk maar naar de Heilige Doop. De Heilige Doop die de beloften Gods verzegeld. De belofte aan elke dopeling, aan elk verbondskind: Ik zal als Vader u verzorgen, als Zoon u inlijven in Mijn dood en opstanding, als Heilige Geest u vernieuwen. En dan? Kun je dan zeggen: ‘ik ben gedoopt’ de belofte is verzegeld, dus dat is het. Daarmee klaar. Ik ben gedoopt en dus werkt het wel? Nee, die belofte, die verzegelde belofte, vraagt om gebed. Om die belofte aan te grijpen. Het koord van de hemelse voorraadschuur biddend vast te grijpen. HEERE, maak het waar, HEERE vervul het. En zo doet de Heilige Doop nut.

Het Heilig Avondmaal is ook een sacrament. Waarin God aan Zijn kinderen de belofte verzegeld: Ik zal u voeden. Ik zal u in de gemeenschap met Christus onderhouden, Ik zal uw geloof onderhouden tot in het eeuwige leven. Dat verzegelt Hij aan de tafel. En kun je dan zeggen: ik en aangeweest, dus dat is het? Daarmee klaar, ik ben aangegaan en dus werkt het wel, heb ik er vast wat aan? Nee, net zo min als bij de Heilige Doop gaat het hier automatisch. Die belofte, die aan de tafel wordt verzegeld, is de waterfles. Het gebed is de mond die drinkt. De open mond die vrijmoedig smeekt en vervuld wordt.

Het gebed dat in het formulier staat is dan ook niet bedoeld om één keer te bidden, net voor de bediening, en dan niet meer. Nee, dat gebed wil alle weken na de bediening dagelijks gebeden worden. Dagelijks in alle weken van nabetrachting de mond wijd open doen: HEERE, maakt U het waar, vervult U het. Zou dat soms de reden, of een reden zijn, waarom je bij jezelf wel eens denkt en zegt: ik mag nu al jaren aangaan aan het Heilig

Avondmaal maar ik vraag me af, wat heeft het nu voor nut gehad? Ik merk zo weinig dat er groei is en toename. Het blijft maar zo tam en lauw en twijfelmoedig, al die jaren door, na al die avondmaalsbedieningen, het staat zo'n beetje stil lijkt het wel in mijn geestelijk leven. Zou het kunnen zijn, mede kunnen zijn, omdat we dit gebed nalaten? Omdat we na het Heilig Avondmaal zo weinig er op terugkomen bij de HEERE? Onze mond dicht houden. De waterfles wel kregen aangereikt en verzegeld, maar onze mond niet smekend en begerig en pleitend open doen om te drinken. Terwijl dat toch de bedoeling is: dagelijks biddend de belofte aangrijpen. En daarvoor is het gebed van het formulier een model, een voorbeeld.

En dat is heel leerzaam. Want waar bidt het formulier om? Waar vraagt de avondmaalganger om die met het formulier meebidt? Waar zou u om vragen? Wat bid jij van God als je aan mag gaan? Mag ik een poging doen om ernaar te raden? HEERE, geef dat ik U echt ervaren mag, geef dat ik echt mag merken dat ik er terecht zit, dat U me omhelst, dat U het me laat merken in mijn hart, mijn gevoel. Uw liefde, Uw gunst, Uw genade.

We zagen al dat dat niet de formulering is die het formulier hanteert. Nogmaals, waarmee niet gezegd is dat je dat gevoel van Gods gunst niet zou mogen verlangen. Dat is iets heerlijk en dat hoort er ook bij, bij het leven met de HEERE op Zijn tijd. Op Zijn tijd. Maar dat is extra. Het fundamentele verlangen is toch anders gericht. Want bidden is allereerst vragen om wat beloofd is. Dan bid je ook gericht en met vertrouwen. Als je bidt om wat beloofd is. En God belooft wat! Juist in het Heilig Avondmaal verzegelt Hij een schat aan beloften. En Hij zegt ahw: vraag Mij nu om wat Ik je beloof. Vraag daar toch om!

We hoorden dat vorige keer: om de overgave aan de Heere Jezus, om kracht, om leven in Hem, om zekerheid van het kindschap van de hemelse Vader. Dat zijn, om zo te zeggen, fijne genadegaven. Kracht, leven in Hem, zekerheid van het kindschap dat maakt je gelukkig.

In het tweede deel van het gebed gaat het om andere dingen. Want Gods genade maakt niet alleen gelukkig en blij, maar Gods genade doet ook pijn. Snijdt in, in ons vlees, en zelfs in ons vlees en bloed. Genade laat niet alleen delen in de vrucht van het kruis, maar ook in de last van het kruis. Genade heeft ook de kant in zich dat het je pijn doet. Een kruis te dragen geeft. Als kind van de Vader, eigendom van de Zoon, tempel van de Geest.

Verleen ons ook Uw genade dat wij getroost ons kruis op ons nemende. En dan moeten we allereerst bedenken dat in de tijd van het

Formulier, rond 1565 in de Paltz, Duitsland, opgesteld, en enkele jaren later in Nederland door Datheen ingevoerd, dat kruis heel reëel was. Er waren al wat gelovigen naar de brandstapel geleid. In Duitsland, in de Nederlanden. En dat is ook wat we onder kruis verstaan moeten. Kruis in de Bijbel is allereerst dat wat een mens overkomt omwille van het geloof. Omwille van het volgen van Jezus. Omwille van Zijn Naam. Alles wat je aan spot of verachting overkomt en wordt aangedaan vanwege het christen zijn. Daarom staat er ook: ons kruis op ons nemende. Precies zoals Jezus dat zegt: wie achter Mij wil kome, die neme zijn kruis op. Je zou het ook kunnen laten liggen, eromheen gaan, maar nee, neem het op.

Dat kun je van ander lijden niet zeggen: ziekte bijv. dat heb je niks in te kiezen. Daar is geen mogelijkheid om te zeggen: nee, dat doe ik niet, daar ga ik omheen. Maar lijden om Jezus wil wel: dat kun je laten liggen, daar kun je omheen gaan. Door niks te laten merken, door me anderen gewoon mee te doen, door altijd te zwijgen, dan laat je dat kruis liggen.

En dan kan er ook vallen: de strijd tegen de zonde, met jezelf. Die is ook omwille van Christus. Dat kun je ook laten liggen, je kunt om die strijd heen. De zonde met rust laten, aan de zonde toegeven, je zondige gewoonte in stand laten. Dat kun je laten voor wat het is. je kunt dat kruis ook opnemen.

Dan kun je ook nog zeggen: dat geldt alle lijden in je leven in de manier waarop je het draagt. Je kunt het op je nemen, je onderwerpend aan Gods wil, je oog gericht op Gods Vaderhand, hulp van Hem verwachtend. Je kunt het ook dragen maar dan opstandig, verbitterd, wanhopig. Dan neem je het niet op je zoals het hoort.

Verleen ons Uw genade om getroost ons kruis op ons te nemen. Getroost: door Gods nabijheid, door de wetenschap dat Jezus voorgaat, dat Hij kracht naar kruis geeft, dat eens het kruis wordt verwisseld door de kroon. Getroost ons kruis op ons nemende. Dat is Gods belofte, verzegeld aan Zijn tafel. Bidt u daarom als u aangaat? Is dat je verlangen? Verleen ons Uw genade, deze genade: om je kruis op je te nemen. Alles wat God, Jezus, te lijden en te strijden geeft. HEERE, geef mij dat, die gewilligheid, die gezindheid. Als je dat niet verlangt, hoe zul je dan aangaan? Hoe zul je dan christen zijn? Wie achter Mij komt en niet Zijn kruis op zich neemt, die kan Mijn discipel niet zijn, zegt Jezus toch Zelf?

Wie het kruis op zich neemt, die kan hem volgen. Wie bereid is het kruis van navolging op Zich te nemen, die kan zichzelf verloochenen. De volgende vraag van het gebed: dat wij onszelf verloochenen. Onszelf verloochenen. Verloochenen is 'nee' zeggen tegen. 'Nee' zeggen jezelf.

Allereerst nee zeggen tegen je zondige begeerten. Nee zeggen tegen de begeerten om je eigen zin te doen en je leven, ook je geloofsleven zo makkelijk mogelijk te maken. Nee zeggen tegen de driften en neigingen om uit je slof te schieten, om je te schamen voor de HEERE. Nee zeggen tegen de drift en kwaadheid die zomaar in je opborrelen. Nee zeggen tegen erotische verlangens, tegen hebzucht en leedvermaak. Nee zeggen tegen eerzucht en hoogmoed. Tegen elke eerste opwelling die daarvan in je opkomt.

Dan ook bereidheid om nee te zeggen tegen op zich goede verlangens naar werk, vrienden, huwelijk, goede verhoudingen enz. Daar mag je naar verlangen, dat is ingeschapen en goed en daar mag je van genieten als God het geeft. Maar bereid jezelf te verloochenen. Als de dienst aan Hem het vraagt: toch nee zeggen. Verlangen naar werk, maar niet ten koste van gehoorzaamheid aan God, verlangen naar vrienden, maar niet als ze je van de HEERE aftrekken, verlangen naar een relatie, maar niet als het iemand is die God niet kent, verlangen naar goede verhoudingen, maar niet als je de HEERE moet verloochenen. Verlangen naar levensgeluk, maar niet ten koste van het belijden van het geloof. Als God het vraagt, dan bereid om me alles af te laten nemen waar vlees en bloed naar verlangt, omwille van trouw aan Zijn Naam. Daniel zei nee tegen zijn leven, toen hem gevraagd werd niet meer te bidden en anders de leeuwenkuil. Jezelf verloochenen, daartoe bereid zijn.

Verleen ons Uw genade om onszelf te verloochenen. Dat is Gods belofte, verzegeld aan Zijn tafel. Bidt u daarom als u aangaat? Is dat je verlangen? Verleen ons Uw genade, deze genade: om mezelf te verloochenen. Nee zeggen tegen elke opwelling van zonde, nee zeggen tegen ingeschapen verlangens als U het vraagt. HEERE, geef mij dat, die gewilligheid, die gezindheid. Als je dat niet verlangt, hoe zul je dan aangaan? Hoe zul je dan christen zijn? Wie achter Mij komt en zichzelf niet verloochent die kan Mijn discipel niet zijn, zegt Jezus toch Zelf?

En onze Heiland belijden. Alleen wie zichzelf bereid is te verloochenen kan de Heiland belijden. Want belijden wil zeggen: Zijn Naam noemen, Zijn Naam hooghouden, voor Zijn Naam en dienst uitkomen, ongeacht de gevolgen. Wat de gevolgen ook zijn kunnen of zullen. Belijden omdat en wanneer Hij dat vraagt, wanneer Hij daar gelegenheid voor geeft, wanneer Hij voor het blok zet, wat het ook kost. Daar kun je alleen maar toe bereid zijn als je jezelf bereid bent te verloochenen en je kruis op je te nemen. Dan kan het: Zijn Naam belijden.

Verleen ons Uw genade om Uw Naam te belijden. Dat is Gods

belofte, verzegeld aan Zijn tafel. Bidt u daarom als u aangaat? Is dat je verlangen? Verleen ons Uw genade, deze genade: om U te belijden. Steeds wanneer U het vraagt. HEERE, geef mij dat, die gewilligheid, die gezindheid. Die heb ik van mezelf niet, maar geeft U dat? Als je dat niet verlangt, hoe zul je dan aangaan? Hoe zul je dan christen zijn? Wie Mij belijdt voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, maar die Mij niet belijdt voor de mensen, die zal ook Ik niet belijden voor Mijn Vader zegt Jezus Zelf.

En dat wij in alle droefenis met opgeheven hoofd onze Heere Jezus uit de hemel verwachten. In alle droefenis. Want die is er: alle leed van het leven. Maar ook dat kruisdragen. Dat is droefenis, dat doet pijn, dat gaat tegen vlees en bloed in. En alle droefenis over de zonde, alle droefenis als ik hem mis en ver van Hem me voel of ver van Hem ben. Alle heimwee naar God en Zijn nabijheid. Droefenis om al wat God wordt aangedaan in mijn gezin, in de kerk, land en volk, de wereld. In alle droefenis met opgeheven hoofd onze Heere Jezus Christus verwachten. Met opgeheven hoofd. De Bijbel zegt dan: als met opgestoken hoofd en daar zit de gedachte achter van iemand die op een station staat om iemand op te halen. En dat duurt en duurt en dan komt er weer een trein en dan gaat die persoon op zijn tenen staan, rekt zijn nek uit en zijn hoofd omhoog: zie ik hem nu eindelijk? Zou hij er nu bij zijn? Zo verwachten, reikhalzend: verlangen. Zo Jezus verwachten uit de hemelen. Zou Hij nu dan eindelijk komen? Verleen ons Uw genade om dat te mogen doen, zo te mogen doen. Want ik ben er niet op gespitst, ik vind het hier best en zit er niet op te wachten...., maar verleen ons Uw genade.

Want dan komt Hij om ons vernederd lichaam aan Zijn verheerlijkt lichaam gelijk te maken. Onverderfelijk, onvergankelijk. Nooit ouder wordend, nooit gebreken krijgen of handicaps. Zijn verheerlijkt lichaam: zonder zonde, zo vol van de Geest, helemaal ontsmet en volledig voor God. En ons tot Zich nemen zal in eeuwigheid. Tot Zich, niet de straten van goud, niet het lichaam zonder pijn, maar tot Zich. De bruid in de armen van de Bruidegom. Hem zien Die mij heeft liefgehad, Hem zien Die voor mij stierf, Die Zichzelf voor mij gegeven heeft. Tot Hem genomen in eeuwigheid.

Verleen ons Uw genade om U te verwachten. Dat is Gods belofte, verzegeld aan Zijn tafel. Bidt u daarom als u aangaat? Is dat je verlangen? Verleen ons Uw genade, deze genade: om U te verwachten. HEERE, geef mij dat, die gewilligheid, die gezindheid.

Dat belooft de HEERE allemaal aan Zijn tafel. Als heerlijk fruit op een schaal. Christus voor ons en Christus in ons. Christus voor ons:

vergeving, kindschap van de Vader, leven in Hem. En Christus in ons: kruisdragen, onszelf verloochenen, Hem belijden, Hem verwachten. Beide worden beloofd en geschonken. Wat Christus voor een zondaar doet en wat Hij in een zondaar doet. Dat wordt verzegeld aan Zijn tafel. Vraag Mij hierom zegt Hij. Bent u hier hongerig naar? Hier begerig naar? Hongerigen worden verzadigd. Armen met goederen vervuld. Maar rijken ledig heengezonden.

En dan komen er nog twee gedeelten in het gebed. Het Onze Vader en de geloofsbelijdenis van de 12 artikelen. Die je misschien niet direct verwachten zou. Maar wel hun functie hebben. Allereerst het Onze Vader. Dat wordt eraan vastgekoppeld met de inleiding: verhoor ons o God en Vader door Jezus Christus Die ons aldus heeft leren bidden. Verhoor ons, zo begint die zin. Daar zit de gedachte achter: we vragen veel in dit gebed voor de bediening. Om overgave aan Jezus Christus, kracht uit Hem, leven in Hem, zekerheid van het kindschap van de Vader, en dan genade om kruis te dragen, onszelf te verloochenen, onze Heiland te belijden en Hem uit de hemel te verwachten. Dan vraag je wel veel, maar toch: HEERE verhoor ons, U zult ons verhoren want het zijn nog maar enkele grepen uit wat Jezus ons Zelf geleerd heeft. Het komt allemaal uit de volmaaktheid van het Onze Vader. Het zijn enkele facetten van wat Jezus ons leerde bidden. Dus, o Vader, we mogen het ook vragen, en U zult het verhoren, want het is allemaal ontleend aan wat Jezus Zelf ons leerde. En ons je gebed opkomt uit het Onze Vader, bidt je nooit teveel, alleen maar te weinig, want het Onze Vader vraagt nog meer. En wie het Onze Vader bidt kan niet afgewezen worden.

Onze Vader: zo wil de HEERE genoemd worden. Onze Vader. Zo heeft Hij Zich in Zijn verbond aan ons verbonden. Ik ben uw God, uw Vader. Zo wil Hij aangeroepen worden, daartoe verplicht Hij ons. Als verbondskinderen van Hem. Maar dan gaat er om: heb ik een kinderhart? Verlang ik naar de heiliging van Zijn Naam, de komst van Zijn rijk, Zijn wil, mijn dagelijks brood, vergeving en verlossing van verzoeking? Begeer ik dat? Of moet ik eerlijk erkennen: die dingen lust ik niet. Die dingen hoef ik niet. Dan maar niet het Onze Vader bidden? Dan maar niet aan het Heilig Avondmaal aangaan? Nee, dan klinkt wat anders: bekeer je. Een verbondskind te zijn, maar geen kinderhart te hebben. God Vader te mogen en te moeten noemen, maar geen kinderverlangens te hebben. Is dat uit te houden voor ons? Kunnen we daarmee blijven leven? Of dringt ons dat naar de HEERE toe: erkennend, belijdend en smekend en schreeuwend: geef mij een kinderhart om Jezus wil.

En dan in het gebed de 12 artikelen. Ingeleid met: sterk ons in het algemeen ontwijfelbaar christelijk geloof. Misschien dat iemand denkt: nou dat is zo moeilijk niet die twaalf artikelen geloven. Dat geloof ik wel. Al gaat het meestal wat gedachteloos als ze worden opgezegd zondagavond. Maar geloven doe ik die wel. Dan hebben we er een verkeerd beeld van. Want in die twaalf artikelen gaat het om geloven in. Niet geloven dat, dat er een God is Die Vader is, Zoon is en Heilige Geest. Maar geloven in: dat ik me aan deze God toevertrouw, uitlever, overgeef. Ik ben zo verloren dat ik Hem nodig heb. Ik ben zo zwak, dwaas en blind dat ik God de Vader nodig heb. Ik ben zo schuldig, zo verloren, zo zondig en onwillig dat ik God de Zoon nodig heb. Ik ben zo arm, zo verloren dat ik God de Heilige Geest nodig heb. Overgave aan Hem dus.

Versterk ons in dat geloof. Dat dan God de Vader mijn Beschermmer is, Die alle kwaad ten beste keert en dat doen kan als almachtig God en doen wil als barmhartig Vader. Sterk mij om dat te geloven, vaster te geloven, altijd te geloven, zonder twijfel te geloven.

Dat dan God de Zoon mijn Zaligmaker is. Die mij verlost uit de heerschappij van de duivel, Die mij volkomen zaligmaakt, Die mijn schuld geheel bedekt, mijn vloek droeg, de zonde wegdroeg, de dood voor mij opende ten leven, nederdaalde ter hel voor mij, het leven mij verwierf, mij tot Zich nemen zal. Sterk mij om dat te geloven, vaster te geloven, altijd te geloven, zonder twijfel te geloven.

Dat dan God de Heilige Geest mij gegeven is om mij Christus en al Zijn weldaden deelachtig te maken, mij te laten delen in vergeving der zonden. Dat Hij mij gegeven is als voorschot en voorsmaak van het eeuwige leven en de wederopstanding in heerlijkheid. Sterk mij om dat te geloven, vaster te geloven, altijd te geloven, zonder twijfel te geloven. Het wordt zovaak aangevochten en bestreden en het geloof is vaak zo zwak en klein. Heere, versterk het.

Zo biddend ten avondmaal. Hongerig naar geestelijke goederen, arm en verlangend rijk te worden gemaakt. Verzadigden en rijken in zichzelf hebben niets te zoeken hier. Ik raad dat ge van Mij koopt, goud, klederen en ogenzalf. Met schalen vol beloften staat Hij voor de deur. Zie Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand Mijn stem hoort en opendoet Ik zal tot Hem inkomen en zal met hem avondmaal houden en hij met Mij.

Amen